

[Hans Hedtoft.]

korrekt gennemførte love, der bærer en ansvarlig ministers og kongens underskrift, ikke er i overensstemmelse med almenvellet? Man skulle, før man går videre i denne agitation, meget nøje overveje de konsekvenser, det kan indebære, hvis der ligefrem provokeres en konflikt mellem lovgivnings- og domsmagt. Det er virkelig både velovervejet og rigtigt, når domsmagts folk i dette land hidtil meget, meget nøje har overvejet hver udtalelse og hver handling på disse områder. Jeg er ikke jurist, mit kendskab til disse ting er meget begrænset, men jeg vover alligevel at udtale, at begrebet almenvellets definition her i landet nok helst må overlades til lovgivningsmagten. Hvad der anerkendtes som almenvel i 1848, er noget helt andet end det, vi i dag, i 1953, fra alle politiske partiers side er enige om at indlægge i dette begreb. Almenvellet som begreb, og hvad dets indhold angår, er underkastet en udvikling i overensstemmelse med den til enhver tid hos folket gældende retsopfattelse. Sådan var det, og sådan vil det være også fremover. Den garanti, der ligger i, at lovgivningsmagten er fortolker af almenvellets indhold, er en garanti for en rolig social og politisk udvikling, og som jeg sagde, det ville være farligt at røre ved denne tradition. Hvem andre her i landet skulle foretage denne registrering med hensyn til almenvellet på acceptabel måde end landets parlament, som udtrykker folkets vilje?

Så meget til de to ærede medlemmer og de udtalelser, de har fremsat om de fundamentale problemer, ejendomsretten og forholdet mellem lovgivningsmagt og domsmagt. Så vil jeg gerne gøre et par replicerende bemærkninger, der har adresse både til flere talere her i salen, men også har adresse til en stor del af den danske presse og de kommentarer, man har knyttet til den tale, jeg i går på mit partis vegne holdt her i salen. Jeg har set i et blad i eftermiddag, tror jeg, overskriften: „Er det socialdemokratiets mening at ville torpedere grundloven?“

I forskellige kommentarer er det antydet, at de kritiske bemærkninger, jeg gjorde i går på mit partis vegne til forslaget, var at opfatte således, at vi ønskede at torpedere grundloven. Det er en alvorlig misforståelse. Naturligvis er der i dette forslag en række bestemmelser, som vi kunne have ønsket anderledes. Dette forslag er et kom-

promis og et kompromis, vi ikke skammer os over. Kompromisset er selve demokratiets arbejdsform. Jeg har for mit vedkommende aldrig deltaget i den megen tale om kohandel, om gensidig imødekommenhed. Lad os da endelig herinde for os selv gøre det klart og sige frankt og frit til det danske folk, og vi kan gøre det trygt på grundlag af den udenrigspolitiske udvikling, vi oplever i denne tid, at der er to muligheder at vælge imellem i dag. Den ene er dekretet, som udstedes, og den anden er demokratiet som samarbejdsform, og demokratiets praktiske arbejdsform er kompromisset, dette at folkets udtalte vilje, som den kommer til udtryk i parlamentet, søges formet i et resultat, hvor den ene aldrig kan få sin vilje til 100 pct., men hvor gensidig granskning og saglig prøvelse af standpunkterne sluttelig ender i et resultat — og det er det, der foreligger her.

Vi skammer os altså ikke over at indrømme, at det foreliggende grundlovsforslag er et kompromis. Det kan ikke siges principielt på alle områder at være en imødekommenhed af socialdemokratiets ønsker så lidt som af noget andet partis; det er et kompromis. Men det er, set fra vort grundsynspunkt, et godt kompromis; det har jeg samtidig med en række kritiske bemærkninger i går bygget ordførertalen på. Jeg har fremhævet, at på en række vigtige punkter: rent etkammer, direkte valg, privilegiernes afskaffelse, valgretsalderens nedsettelse og meget andet, opfylder det en række af de krav og ønsker, som socialdemokratiet har kæmpet for i dette land, så længe det har eksisteret. Jeg har også gjort kritiske bemærkninger om en række områder, hvor vi ikke har fået vore ønsker opfyldt, hvor vi kunne have ønsket et og andet anderledes, men jeg vil gerne sige det således, at det bliver forstået, at man ikke i dette land og i dette høje ting et øjeblik skal tvivle på, at vi nu fra socialdemokratisk side loyalt og med al den kraft, vi besidder, vil gå ind for, at den grundlov, vi nu er enige om, virkelig skal kunne blive vedtaget.

Jeg havde nær sagt, at kunne regeringspartierne blot garantere os, at deres tillidsmænd, at deres presse og deres vælgerskare ville følge dem i samme udstrækning, som jeg håber vore os, ja, hvis det sker, så lover jeg den højtærede statsminister, at han skal kunne komme til at prente sit navn under